INTERNATIONAL STUDIES CENTER

วิเทศปริทัศน์

ศูนย์ศึกษาการต่างประเทศ (ISC) ผลิตเอกสารและบทความที่เกี่ยวข้องกับการทูตและการระหว่างประเทศ ความเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นของผู้เขียน ไม่ได้เป็นความเห็นของรัฐบาลไทยหรือกระทรวงการต่างประเทศ การผลิตหรือทำซ้ำเอกสารและบทความในรูปแบบใด ๆ ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากศูนย์ศึกษาการต่างประเทศที่ isc@mfa.go.th และจะต้องระบุชื่อผู้เขียนให้ชัดเจนตามหลักการอ้างอิงเอกสารที่เป็นสากลด้วย

ฉบับที่ 9/2569 | พฤศจิกายน 2569

บราซิลในเวทีโลก: มหาอำนาจขนาดกลางสู่การเป็นพันธมิตรที่ยั่งยืนที่ไทยไม่ควรมองข้าม[1]

***ทิพาพร อรรถศิวานนท์*[2]**

ภาพรวม: สถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจในรัฐบาล Luiz Inácio Lula

ประธานาธิบดี Luiz Inácio Lula da Silva (Lula) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2566 ซึ่งเกิดขึ้นท่ามกลางสถานการณ์ทางการเมืองและสังคมในประเทศแบ่งฝักแบ่งฝ่ายทางการเมืองสูง (political polarization) โดยภายหลังเหตุจลาจลบุกยึดสามสถาบันประชาธิปไตยของประเทศ เช่น รัฐสภา ศาลสูงสุด และที่ทำการประธานาธิบดี ณ กรุงบราซิเลีย เมื่อวันที่ 8 ม.ค. 2566 โดยมีสาเหตุมาจากการที่กลุ่มผู้สนับสนุนอดีตประธานาธิบดีบราซิล Jair Bolsonaro ไม่ยอมรับผลการเลือกตั้ง เมื่อเดือน ต.ค. 2565 นำไปสู่การล้มล้างรัฐบาลที่นำโดยประธานาธิบดี Lula

โดยพื้นฐาน บริบททางการเมืองภายในบราซิลแบ่งออกเป็น 2 ขั้วหลัก ได้แก่ (1) ฝ่ายซ้าย ซึ่งนำโดยประธานาธิบดี Lula จากพรรค Workers' Party (PT) ที่เน้นนโยบายสวัสดิการทางสังคม ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างสมดุลการค้ากับทั้งกลุ่มประเทศ traditional partners และ emerging markets และการส่งเสริมความหลากหลายทางชาติพันธุ์และความเท่าเทียมทางเพศ และ (2) ฝ่ายขวา ซึ่งนำโดยอดีตประธานาธิบดี Bolsonaro และกลุ่มคนใกล้ชิดจากพรรค Liberal Party (PL) ที่เน้นนโยบายด้านความมั่นคง การปราบปรามคอร์รัปชัน กลุ่มอาชญากรรมและก่อการร้ายข้ามชาติ เสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับพันธมิตรตะวันตก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

บราซิลติดอันดับ 10 ประเทศเศรษฐกิจชั้นนำของโลก สินค้าส่งออกสำคัญคือสินค้าเกษตร เช่น ถั่วเหลือง กาแฟ เนื้อวัว น้ำตาล เอทานอล และน้ำส้ม ตลอดจนเป็นผู้มีบทบาทในกรอบความร่วมมือเศรษฐกิจระหว่าง

---

[1] เรียบเรียงจากประสบการณ์การทำงานที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบราซิเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2566-2569

[2] เลขานุการเอก (นักการทูตชำนาญการ) สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบราซิเลีย

ประเทศ เช่น BRICS และ MERCOSUR นอกจากนี้ ยังเป็นประเทศขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในภูมิภาคลาตินอเมริกา อีกทั้ง เศรษฐกิจของบราซิลมีการขยายตัวในเกณฑ์ดีและมีเสถียรภาพ แม้ปัญหาในตะวันออกกลางจะส่งผลต่อราคาน้ำมันโลก แต่ก็ไม่ได้ทำให้เศรษฐกิจของบราซิลมีผลกระทบมาก เนื่องจากบราซิลเป็นผู้ส่งออกน้ำมันดิบและมีแหล่งพลังงานทดแทนคิดเป็นสัดส่วนเกือบร้อยละ 50 ของแหล่งพลังงานทั้งหมดที่ใช้ภายในประเทศ

จากบริบทปัญหาทางการเมืองและสถานการณ์การจลาจลดังกล่าวนำไปสู่ความแตกแยกทางสังคมภายในประเทศและกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาลบราซิล ซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์ด้านประชาธิปไตยของบราซิลในประชาคมระหว่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาล Lula จึงเร่งดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด และตัดสินจำคุกอดีตประธานาธิบดี Bolsonaro เป็นเวลานานถึง 27 ปี 3 เดือน ในข้อหาพยายามกระทำการรัฐประหาร และพยายามฟื้นฟูความเชื่อมั่นบราซิลในเวทีระหว่างประเทศ ภายใต้นโยบาย pragmatism and strategic autonomy และขับเคลื่อนบทบาทนำของบราซิลใน Global South ผ่านการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างประเทศที่สำคัญ อาทิ G20, BRICS และ COP30

การเลือกตั้งทั่วไปของบราซิลในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2569

ในบริบททางการเมืองจากการแบ่งเป็นสองขั้ว การเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นในวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2569 หากไม่มีผู้ใดได้รับเสียงมากกว่าร้อยละ 50 จะจัดรอบ run-off อีกครั้งในวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2569 โดยเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2569 เป็นวันสุดท้ายที่มีการรายงานตัวของผู้สมัครตำแหน่งประธานาธิบดีบราซิล 13 คนแต่มี 5 คนในจำนวนทั้งหมดที่ควรพิจารณา ดังนี้

(1) ประธานาธิบดี Lula อายุ 80 ปี จากพรรค PT ซึ่งหากชนะการเลือกตั้ง จะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 4

(2) นาย Flávio Bolsonaro อายุ 45 ปี จากพรรค PL อดีตวุฒิสมาชิกรัฐ Rio de Janeiro และเป็นบุตรชายคนโตของอดีตประธานาธิบดี Bolsonaro

(3) นาย Ronaldo Caiado อายุ 76 ปี จากพรรค Partido Social Democrático (PSD) อดีตผู้ว่าการรัฐ Goiás ซึ่งเป็นหนึ่งในรัฐเศรษฐกิจสำคัญด้านภาคการเกษรของประเทศ โดย Caiado เป็น “center-right candidate” ที่น่าสนใจ เนื่องจากไม่มีแนวคิดขวาสุดโต่งเหมือนขั้วของอดีตประธานาธิบดี Bolsonaro ทำให้น่าจะสามารถสร้างพันธมิตรทางการเมืองและต่อรองผลประโยชน์กับกลุ่ม “Centrão” (“the Big Center”) ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ กลุ่มดังกล่าว เป็นการรวมตัวของกลุ่มพรรคการเมืองสายกลาง หรือขวา-กลางของบราซิล ซึ่งมักได้ที่นั่งรวมกันเกินกึ่งหนึ่งของสภาผู้แทนราษฎรบราซิล และมีอิทธิพลมากในประวัติศาสตร์การเมืองภายในบราซิล

(4) นาย Renan Santos อายุ 42 ปี หัวหน้าพรรค Missão ได้รับการสนับสนุนและความนิยมจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ในบราซิล โดยเฉพาะกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี เพศชาย และเป็นหนึ่งในผู้ก่อตั้งกลุ่ม “Free Brazil

Movement” (Movimento Brasil Livre: MBL) ที่ได้สนับสนุนกลุ่มผู้ประท้วงถอดถอนอดีตประธานาธิบดี Dilma Rousseff ซึ่งเป็นคนสนิทของประธานาธิบดี Lula ออกจากตำแหน่ง ประธานาธิบดีบราซิล เมื่อ พ.ศ. 2559

(5) นาย Romeu Zema อายุ 61 ปี จากพรรค Partido Novo (New Party) อดีตผู้ว่าการรัฐ Minas Gerais 2 สมัยติดกัน พ.ศ. 2561-2569 ซึ่งเป็นรัฐเศรษฐกิจสำคัญและมีขนาด GDP มากที่สุดอันดับ 3 ของประเทศ รองจากรัฐ São Paulo และ Rio de Janeiro ทั้งนี้ นาย Zema เป็นผู้สมัครหน้าใหม่ที่ไม่ได้มาจากตระกูลนักการเมือง โดยตนเป็นสมาชิกครอบครัวคนเดียวและคนแรกที่ได้อาสาทำงานการเมือง อีกทั้ง มีแนวคิดทางการเมืองฝ่ายขวา-กลาง ซึ่งเน้นนโยบายเศรษฐกิจเสรีที่ขับเคลื่อนโดยภาคเอกชนและลดการควบคุมโดยภาครัฐ

ความสัมพันธ์ระหว่างบราซิลกับมหาอำนาจและกับอาเซียน

นับตั้งแต่การมาของรัฐบาล Lula กล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จในการส่งเสริมบราซิลในเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการเสริมสร้าง narrative ด้าน regionalism กับเพื่อนบ้านในภูมิภาคลาตินอเมริกา และการเสริมสร้างบทบาทนำของบราซิล ผ่านการเป็น “leading voice of the Global South” ในกรอบ BRICS, MERCOSUR และสหประชาชาติ ซึ่งมีความแตกต่างจาก รัฐบาลชุดก่อนหน้า นำโดยประธานาธิบดี Bolsonaro ซึ่งเน้นเพียงแค่การกระชับความสัมพันธ์ทวิภาคีหรือเฉพาะกลุ่มกับผู้นำฝ่ายขวาที่มีแนวคิดทางการเมืองเดียวกันกับตน โดยเฉพาะสหรัฐฯ ในยุครัฐบาลประธานาธิบดี Donald Trump สมัยแรก และนายกรัฐมนตรีอิสราเอล Benjamin Netanyahu ทั้งนี้ หากพิจารณาในความสัมพันธ์ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและสหรัฐอเมริกา ต่างเป็นคู่ค้าสำคัญของบราซิลตามลำดับ

ในส่วนของจีน ถือเป็นประเทศยุทธศาสตร์และพันธมิตรที่สำคัญของบราซิล โดยสาขาความร่วมมือสองฝ่ายได้พัฒนาไปจากมิติเศรษฐกิจและการค้า สู่แง่มุมด้าน strategic technology เช่น ปัญญาประดิษฐ์ พลังงานแร่ธาตุหายาก และดาวเทียม นอกจากนี้ ผู้นำสองฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2569 ผู้นำสองฝ่ายได้พบหารือกันทางโทรศัพท์ ซึ่งได้เห็นพ้องว่าทั้งจีนและบราซิลเป็นสมาชิกสำคัญใน Global South ที่สามารถมีอิทธิพลต่อการกำหนด global governance system ให้ยุติธรรมและเป็นธรรมยิ่งขึ้น และจีนสนับสนุนบราซิลในการปกป้องอธิปไตยอย่างเต็มที่ และต่อต้านการเข้าแทรกแซงจากภายนอก

ความสัมพันธ์ระหว่างบราซิลกับสหรัฐอเมริกา ในช่วงที่ผ่านมาถือว่าถดถอย นับตั้งแต่สหรัฐอเมริกา ใช้นโยบายภาษีต่อสินค้าส่งออกบราซิล ขณะนี้ บราซิลโดนภาษีร้อยละ 25 ตาม Section 301 investigation เพียงเพราะเหตุผลทางการเมืองที่รัฐบาล Trump มองว่า รัฐบาล Lula ได้กระทำการ “witch hunt” ต่ออดีตประธานาธิบดี Bolsonaro ไปจนถึงการตอบโต้กันทางการทูตระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับสูงสองฝ่าย ซึ่งครอบคลุมประเด็นที่ฝ่ายสหรัฐอเมริกา ถอดถอนวีซ่าของเอกอัครราชทูตบราซิลประจำสหรัฐอเมริกา และการที่บราซิลยังคงไม่ให้ความเห็นชอบต่อการแต่งตั้งเอกอัครราชทูตสหรัฐประจำบราซิลคนใหม่ รวมทั้งการที่ประธานาธิบดี Lula

สามารถช่วงชิงสถานการณ์ความตึงเครียดทางการทูตดังกล่าวเพื่อเสริมสร้างกระแสความรักชาติและการปกป้องอธิปไตยของประเทศให้แก่ตน โดยวางภาพลักษณ์ให้ฝ่ายอดีตประธานาธิบดี Bolsonaro เป็นผู้ทรยศชาติ พร้อมย้ำว่า สหรัฐอเมริกาไม่มีสิทธิเข้าแทรกแซงการเมืองภายในบราซิล โดยเฉพาะการเลือกตั้งทั่วไปของบราซิลที่กำลังจะมีขึ้นในเดือนตุลาคมนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างบราซิลกับอาเซียน เป็นมิติที่รัฐบาล Lula ยังคงสานต่อความประสงค์ของรัฐบาลก่อนหน้า กล่าวคือ บราซิลได้รับสถานะเป็น ASEAN Sectoral Dialogue Partner เมื่อ พ.ศ. 2565 ในช่วงสมัยอดีตรัฐบาล Bolsonaro และปัจจุบันรัฐบาล Lula ได้ส่งเสริมความสัมพันธ์กับอาเซียนเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของบราซิลในการยกระดับสถานะดังกล่าวให้เป็น full Dialogue Partner ผ่านการเข้าร่วมการประชุมและกิจกรรมของอาเซียนโดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงของบราซิล โดยเฉพาะ (1) การเยี่ยมชม ASEAN Secretariat ที่กรุงจาการ์ตา ตามด้วยการเข้าร่วมการประชุม ASEAN Summit ครั้งที่ 47 ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568 ของประธานาธิบดี Lula ซึ่งถือเป็นประธานาธิบดีบราซิลคนแรกที่เข้าร่วมการประชุมดังกล่าว และ (2) การเข้าร่วมการประชุมและกิจกรรมภายใต้กรอบอาเซียนที่กรุงมะนิลาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศบราซิล Mauro Vieira รวมถึงได้ใช้โอกาสของห้วงการประชุมดังกล่าวหารือทวิภาคีกับรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2569 ตลอดจน (3) ฝ่ายบราซิลได้เชิญเลขาธิการอาเซียน Dr. Kao Kim Hourn มาเยือนบราซิลเป็นครั้งแรก ระหว่างวันที่ 17-22 สิงหาคม พ.ศ. 2569 โดย เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2569 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศบราซิลได้กล่าวต่อสื่อท้องถิ่นในห้วงการเดินทางเยือนกรุงบราซิเลียของเลขาธิการอาเซียน ด้วยมูลค่าการค้าบราซิล-อาเซียนที่ขยายตัวต่อเนื่องในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา ซึ่งได้ขยายตัวกว่า 10 เท่า ประกอบกับความท้าทายของสถานการณ์เศรษฐกิจระหว่างประเทศ อันเกิดจากนโยบายภาษีของประธานาธิบดี Trump อาจส่งผลให้บราซิลทำการค้ากับชาติอาเซียนมากกว่าประเทศที่เคยเป็นคู่ค้าเดิม (traditional partners) ของบราซิล อาทิ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป โดยปัจจุบัน บราซิลส่งออกไปยังสิงคโปร์มากกว่าไปยังเยอรมนี และส่งออกไปยังไทย เวียดนาม อินโดนีเซีย และมาเลเซียมากกว่าไปยังฝรั่งเศส

ความสัมพันธ์ระหว่างบราซิลกับไทย

บราซิลเป็นหนึ่งในมหาอำนาจขนาดกลาง (middle power)[3] ของโลก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับภูมิภาคลาตินอเมริกาซึ่งมีนัยต่อไทยอย่างมาก โดยไทยสามารถอาศัยจุดแข็งของพื้นฐานความสัมพันธ์ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่ราบรื่นมาโดยตลอดกับบราซิล กระชับและพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น บนพื้นฐานของศักยภาพและผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย โดยมีข้อเสนอและรายละเอียดดังนี้

[3] มีบทบาทสำคัญและโดดเด่นในประเด็นระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้กลไกสหประชาชาติและเวทีการเมืองและเศรษฐกิจ เช่น BRICS, G20, G7 (ในฐานะ guest) และ OECD (อยู่ระหว่างกระบวนการเข้าเป็นสมาชิก แต่เป็นหนึ่งใน key partner มาตั้งแต่ พ.ศ. 2550)

การทูตเศรษฐกิจเชิงรุก เพื่อกระจายความเสี่ยงและ diversify คู่ค้าสู่ตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่ผันผวนสูง

ไทยและบราซิลมีศักยภาพที่จะเพิ่มพูนมูลค่าการค้าทวิภาคีให้มากขึ้น นอกจากนี้ ไทยควรผลักดันการส่งออกของไทยมายังบราซิลเพื่อลดการขาดดุลการค้าต่อเนื่องของไทย โดยสินค้าส่งออกของไทยที่มีศักยภาพ อาทิ เฟอร์นิเจอร์ และอาหารทะเล/กุ้งสดแช่แข็ง เพื่อไม่ให้ไทยตกขบวนประเทศอาเซียนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิงคโปร์ อินโดนีเซีย เวียดนาม และมาเลเซีย ซึ่งขณะนี้เป็นคู่ค้าอันดับต้นของบราซิลในอาเซียนเช่นเดียวกับไทย โดยเมื่อคำนึงว่า ปัจจุบัน อาเซียนเป็นคู่ค้าอันดับ 3 ของบราซิล รองจากจีน และสหรัฐอเมริกา ด้วยมูลค่าการค้าทวิภาคีรวมราว 38,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทั้งสองฝ่ายควรศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำ FTA ไทย-MERCOSUR เพื่อเป็นกลไกการกระจาย ความเสี่ยงด้านการค้าและเครื่องมือขยายตลาดให้แก่ผู้ประกอบการไทยสู่ภูมิภาคที่มีศักยภาพ โดยคำนึงว่า ขณะนี้ FTA สิงคโปร์-MERCOSUR มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2569 และอินโดนีเซียและเวียดนามอยู่ระหว่างผลักดันการเจรจา Preferential Trade Agreement (PTA) กับบราซิลและ MERCOSUR อย่างจริงจัง

สองฝ่ายควรพิจารณาต่อยอดการลงทุนสองฝ่าย โดยดึงดูดการลงทุนในไทยในสาขาที่บราซิลเชี่ยวชาญ ซึ่งครอบคลุมการจัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน (MRO) โดยบริษัท Embraer ของบราซิลในประเทศไทย การนำเทคโนโลยีการผลิตเอทานอลบริสุทธิ์มาใช้ และให้ข้อมูลแก่บริษัทไทยที่มีศักยภาพเพื่อเข้ามาลงทุนในบราซิล ตลอดจนผลักดันการแลกเปลี่ยนการศึกษาดูงานของคณะนักธุรกิจสองฝ่าย เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศักยภาพที่ทั้งสองฝ่ายมี อีกทั้ง เป็นการก้าวข้ามผ่านอุปสรรคทางภาษาและวัฒนธรรมด้วย

การทูตวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.)

ไทยควรสนับสนุนการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนบุคลากรในสาขาที่บราซิลมีความเชี่ยวชาญสูงและได้รับการยอมรับในระดับโลก ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมอากาศยานและการป้องกันประเทศ เช่น บริษัท Embraer ของบราซิล เป็นบริษัทเครื่องบินใหญ่ที่สุดอันดับ 3 ของโลก ผลิตทั้งเครื่องบินพาณิชย์ เครื่องบิน jet ส่วนตัว และเครื่องบินทหารหลากหลายรูปแบบ อีกทั้ง มีองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง รวมทั้งดำเนินความร่วมมือกับบริษัท Saab ของสวีเดนผลิตเครื่องบิน Gripen สู่ตลาดภายในภูมิภาคลาตินอเมริกา (2) นวัตกรรมการเกษตร การทำการเกษตรแบบยั่งยืน/low-carbon และเครื่องจักรทางการเกษตร ผ่านความร่วมมือกับ Embrapa ซึ่งเป็นสถาบันวิจัยและพัฒนาการด้านการเกษตรที่มีความก้าวหน้า จนสามารถผลักดันให้บราซิลกลายเป็นประเทศที่มีความมั่นคงทางอาหารได้ในระยะเวลากว่า 50 ปีที่ผ่านมา (3) การเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน การพัฒนาพลังงานสะอาดและเชื้อเพลิงชีวภาพ โดยเฉพาะเอทานอลจากอ้อยและข้าวโพด (4) การบริหารจัดการแร่ธาตุหายาก และการพัฒนาบุคลากร/อุตสาหกรรมในสาขา semiconductor โดยคำนึงว่าบราซิลเป็นหนึ่งในประเทศที่มีปริมาณแร่ธาตุหายากสำรองมากที่สุดในโลก คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 23 ของปริมาณสำรองทั้งหมด

ของโลก รองจากจีน ซึ่งมีสัดส่วนราวร้อยละ 49 แต่ยังขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อนำมาใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าให้กับทรัพยากรดังกล่าว

การทูตวัฒนธรรม

การส่งเสริมความสัมพันธ์ระดับภาคประชาชนนับเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-บราซิลให้ราบรื่นและยั่งยืน อีกทั้ง เป็นพื้นฐานสำคัญให้สองฝ่ายสามารถต่อยอดสู่ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและความร่วมมือทางวิชาการในสาขาใหม่ ๆ ร่วมกันได้ อาทิ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมภาพยนตร์ การท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนด้านการศึกษาสำหรับประชาชนทั่วไป รวมถึงข้าราชการและนักการทูต ซึ่งฝ่ายไทยโดยกระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบราซิเลีย จะยังคงสนับสนุนกิจกรรมเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง

ศูนย์ศึกษาการต่างประเทศ
(International Studies Center - ISC)
isc.mfa.go.th | isc@mfa.go.th